

Pokoj a dobro

Ročník 4 Číslo 3 9/2002

Katolický časopis farnosti Markušovce, filiálka Teplička, Pod Teplička a Lieskovany

Rozhovor s odorinskym
kaplánom
strana 5

Aktuálna téma
„Otec a rodina“
strana 6

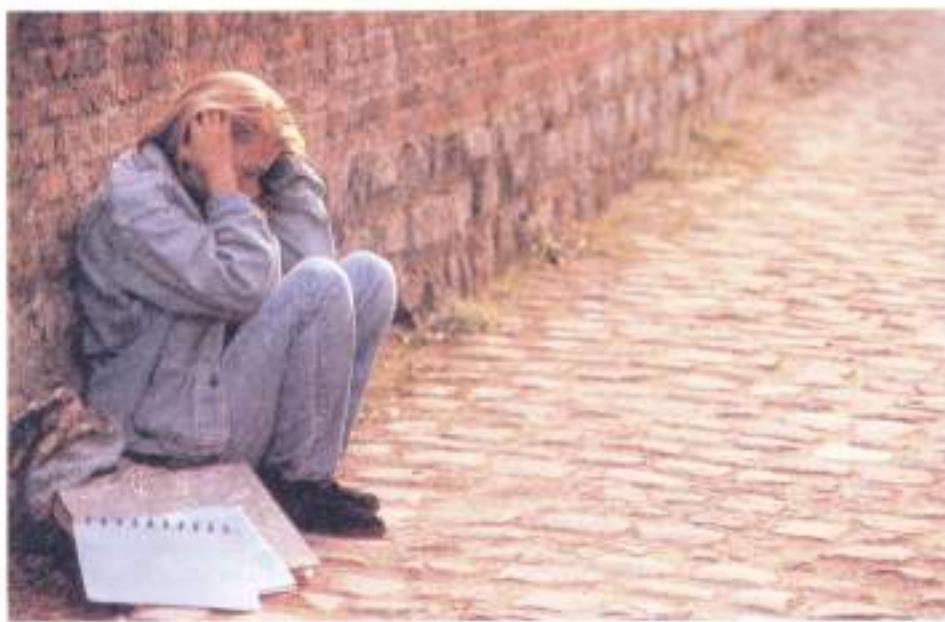
Reportáž
„Prázdniny“
strany 11 - 12

Sen o ľuďoch so svedomím a morálkou

Žijeme vo význej a neľahkej dobe. Ceny plynu, elektriny, potravín a iných ľudských potrieb rastú omnoho rýchlejšie ako platy. Počet nezamestnaných je stále vysoký. Ako môže hŕstka zamestnaných v produktívnom veku pracujúcich vo výrobnej sfére zo svojich odvodov a dani užiť armádu nezamestnaných, štátnych úradníkov a pracovníkov iných nevýrobných odvetví? Je to skoro na neuverenie! A čo je ešte neuveriteľnejšie, niektorí ľudia úmyselne pracovali ani nechcú. Už apoštol Pavol povedal: „Kto nechce pracovať, nech ani neje“. Avšak ľudskosť by mala ostať ľudskostou, a preto každý kto žije, má svoju dôstojnosť a patrí sa, aby mal čo jest' a strechu nad hlavou. Malí by byť útlalky a vývarovne pre núdznych, tým nezdopovedným (ktorých den...u stravou je pivo a vodka alebo tým, ktorí žijú z pridavkov svojich detí a tie tak nehorázne „vykorisťujú“) a tým, čo nechcú pracovať, treba naozaj dávať peniaze do ruky? Alebo sme tak bohatí, že si to môžeme dovoliť?

Počúvame o hľapežiach, krádežiach, vraždach. Spravodlivý človek sa spravodlivosti nedovolá. Zločincov sa nedari usvedčiť a odsúdiť. Ti, čo berú úplatky v státnicových sumách, sa ešte rozlučujú a vyhlasujú, že sa budú brániť namiesto toho, aby si priznali vinu a škodu napravili.

Aj obchodný systém je prinajmenšom ľudný. Idete kúpiť izolačnú fóliu na odvádzanie vody od kostolných murov. V jednom obchode vám povedia, že majú len fóliu, ale nemajú špeciálne klince na jej pribitie k múru, ale že to ani nie je potrebné, že to stačí k múru len priložiť a zasypať. Stavebný dozor správne trvá na tom, že fólia sa pribíta muší (desať klincov na meter štvorcový).

Zase idete do iného obchodu. Majú klince, ale povedia vám, že oni klince predávajú len spolu s fóliou. Naštastic predchádzajúcu fóliu vám umožnia vrátiť. Ale aj v tom druhom obchode vám povedia, že môžu predať iba 120 klincov na 120 metrov štvorcových izolačnej fólie. Prosíkaním od nich ešte vymámité najviac dvadsať klincov, ale ani o jeden viac. Po dlhom chodení od obchodu k obchodu sa napokon záležitosť vyrieši. Ale aj tak si napokon povie, že žijeme fakt v „Kocúrkove“ (v tejto chvíli je mi úprimne lúto drobných a stredných živnostníkov, ktorí sa v tomto chaosе denne pohybujú a pracujú).

Počúvame aj diagnózy našej spoločnosti a to, ako by sa mali veci riešiť. Ponúkajú ich nielen politici, ale čo človek, to „prameň mудrosti“. Akosi sa nemožno ubrániť dojmu, že ak nie každý, tak aspoň každý druhý človek na Slovensku vie, ako by sa mali riešiť tieto problémy (zaujímavé, že Slovensko tak bohaté na „mudrcov“ a je tu toľko nevyriešených problémov).

Ja som však presvedčený, že problémy našej spoločnosti môže vyriešiť len vzdelaný, rozhľadený, ale predovšetkým morálne zodpovedný človek. Dôraz tu kladiem na svedomie a morálku! Ak svoj život zveríte človeku bez svedomia a bez morálky, môže vás klamat, podvádzať, okrádať, zdierať, ukra-

covať o spravodlivú mzdu, ba i zabítať a ak má silný spoločenský a politický vplyv, spravodlivosti sa nedovoláte. Len človek so svedomím, len človek, ktorý sa boji Boha, vás nebude kľamať, okrádať, podvádzať, ukracovať o spravodlivú mzdu a už určite vás nebude posielat predčasne na druhý svet. Prečo? Lebo má svedomie a boji sa Boha. Môže sa niekedy aj pomýliť, ved' je ľudské sa aj pomýliť. Ale ak je naozaj bohabojný človek, neurobi vám úmyselne nič zlého. Nebude kradnúť, tunelovať, krátiť mzdu, bude podporovať rodiny, chudobných a núdznych... Zlo bude kántriť a dobro a spravodlivosť presadzovať. Ak bude bohabojný človek bohatý, dokáže pomáhať chudobným; ak bude bohatý človek bez svedomia a morálky, nikdy nebude mať dosť a stále bude prahnúť po ďalšom bohatstve. Diagnózu spoločnosti i jej liečenie vidím zásadne len a len v ľuďoch, v ich svedomí, v ich morálke.

Ak teda uznávam, že problémy našej spoločnosti sú väzne a veľké, zároveň som presvedčený, že zlepšíť našu situáciu môžu iba ľudia, ktorí majú svedomie, riadia sa morálkou a pravom a boja sa Boha. Preto snívam sen o dobrých ľuďoch na Slovensku, o ľuďoch bohabojných so svedomím a morálkou.

Ján Duda

Snímka: archív autora

editoriál

Milí čitatelia!

Nedôvno som sa ocitla na istom úrade v nesmiernom dĺžkom rade, v ktorom som si opäť otestovala svoju trpeznosť. Za štyroch pre-pážok fungovala len jedna. V ľudoch v tom rade to už bolo pomerne vrelo, jednoducho značne vyhotovená atmosféra. Zrazu sa ozval posluchár pána a na neuverenie mal tú odvahu povedať do tej napäť situácie vtíp. A vtedy to prišlo – výbuchy smiechu o ... určitú úľava. Podarilo sa mu povedať vhodné humoristické slová. Napodiv sa atmosféra odľahčila.

Kedy ste sa naposledy schuli zasmiali? Zdá sa mi, že humor sa z našej spoločnosti vyráca. Myslím tým dobrý humor, hrejivý a láskový humor, humor, ktorý pohľadí, poteší, vyčaruje na tvári úsmievy a nie zapýrenie. Mám pocit, že u nás prevláda iný druh humoru. Rozprávané, písané, kreslené, ba i filmované či zdobnené vulgárne vtípky na adresu mužov a žien, bezduché prihlúpe žartíky na popukanie, ktoré sa valia médiom ako lavina. A aby to malo patričné „grády“, tak sú ešte tie nechutnosti okorenene pikantnými výrazmi.

V autobuse si ticho človek vypočuje dosť. Napríklad aj to, ako si školáci kúpili „Jacné“ časopisy s vtípmi o čítali ich nahlas. Smiali sa na špinavých dospeláckych vtípoch, ktorým ani pomerne nerozumeli. Zato my – spolupočúvajúci sme sa zahanbili. Ja som sa zahanbila aj preto, že deti majú prístup práve vďaka dospeľym k tlači takéhoto druhu. V pisanej i kreslenej podobe.

Je pravdom, že humor má silu poatvorí dyverka nášho vnútra. Na čom sa smejeme, neraz prezradí, aké hodnoty uznávame.

Mám rada humor. Ale ten opravdivý. Použíta v pravú chvíľu a z ktorého prýšti ozajstný ESPRIT. Ten humor, ktorý Šíri veselosť a radosť. Ten, pri používaní ktorého nemusíme stisťif hlos, aby sme sa pri prípadnom odhalení museli hanbiť. Humor ako korenie života, ako prostriedok na búranie bariér medzi ľuďmi. Ak sa stretneme s človekom, ktorý taký dor má, zdá sa nám aspoň na chvíľu, že sa dá pozerať na nás život aj z troška iného uhla pohľadu.

Humor bol priznačný aj pre svätcov. Nie nadarmo sa hovorí, že „smutný svätý by bol smutne svätý“. Dokonca samotní pápeži boli neraz veselými ľuďmi. Napr. Ján XXIII. Mal dor výchovného humoru. Bol označovaný za dobratlivého a žartovného pápeža a s láskou si rád zavtipkoval i so svojimi biskupmi. A tiež Ján Pavol I., ktorého označovali za pápeža úsmevu.

Myslím, že sa nám treba modliť za dor kultúrneho humoru. Takého, ktorý osvieží, ktorý urobí prieval v dusných medziludských vzťahoch a ktorý poučí, že sa nemáme robiť dôležitejšimi, než akí v skutočnosti v Božích očiach sme.

Veľa úsmevov vám vyprosuje

Monika Hodnická

Pax et bonum!

Do redakcie nám prišiel milý pozdrav od pána Jána Figela, štátneho tajomníka Ministerstva zahraničných vecí SR, v ktorom pozdravuje našho duchovného otca, tvorca časopisu, a vás, farníkov. Okrem iného piše: „Nech je pokoj a dobro odmenou za vaše námahy. Plody duchovnej služby

sú na Spiši evidentné.“ A zároveň odporúča čitateľskej verejnosti prečítať si knihu Politika, cesta k svätosti o Robertovi Schumanovi – spoluautorovi Európskej únie, „ktorého život je potvrdením toho, že každý ľudský život a cesta (až do spoločnej Európy) môže byť cestou svätosti.“

redakcia

Blahoželáme jubilantke!

Začiatkom septembra sa dožila vzácneho životného jubilea paní Mária Kalafutová, rod. Kamenická. Už vyše 20 rokov pracuje ako kostolníčka farského kostola sv. Michala archanjela v Markušovciach. Príkladne sa stará o kostol. Boží dom považuje priam za vlastný. K svojej službe pristupuje s veľkou vierou i láskou k Bohu a Cirkvi. Jedným slovom, je to vzácná osoba, prisťažená Božím darom pre farnosť. Popri svojej práci nezabúda aj na modlitby na rozličné potreby a modli sa aj za knazov.

Milá paní Matienka. Dovolte mi, aby som sa Vám z úprimného srdca podakoval za všetku starostlivosť a prácu, ktorú vykonávate pre našu chtiam. K Vášmu životnému jubileu Vám vyprosujem veľa zdravia a Božieho požehnania v mene svojom a verím, že aj v mene veriacich, ktorí Vašu prácu vidia a vedia si ju vážiť.

Ján Duda, farár

Škola základ nášho života

Čo myslíte? Je to tak? Školákom sa tento slogan veľmi nevidí a určite s ním nemožno nesúhlasia.

Je to prirodzené a zvlášť teraz, v septembri. Leto je preč a oni musia každé ráno pekne maširovať do svojej „školy života“. My sme boli taktiži isti. Večne sme žomrali na nekonečné domáce úlohy, nepotrebné cvičenia a samozrejme na učiteľov i profesorov, hlavných „vinníkov“ nášho trápenia a mordovania. Až s odstupom času človek pride na to, že väčšinu to „zlé“ bolo pre nás určité na niečo dobré a možnože toho mordovania zo strany učiteľov a rodičov mohlo byť aj trošku viac. Iste by to nikomu z nás neublížilo. Škola to však nie je len skúšanie, pisomné práce a nekoniecne testy. Dovolim si tvrdiť, že tiež nutné „neprijemnosti“ tvoria v našich školských spomienkach možno takých 20%. Zvyšok sú kamaráti, školské výlety, rôzne nezbedy i prvý lásky. Sme rôzni, a tak každý má ten svoj „školský

spomienkový pamätník“. Väčšina z nás dospelých by sa rada do školy vrátil, bohužiaľ, je to jav nezvratný a do školských lavíc môžeme opäťtove zasadnúť už len ako rodičia. Naša úloha sa tu však podstatne zmení. Aj to je však určitou škola života. Tak pomaly ale isto dôjdeme k tomu, že vlastne celý život, v jednodivých jeho obdobiah, prechádzame určitou „školu života“ a že nás škola sprevádza v rôznych formách po celý náš život. Je to jav úplne prirodzený a normálny, ktorý k životu patrí. Človek sa jednoducho učí celý život. Snáď len s tým rozdielom, že jeho výkony sa nehodnotia známkami od 1 do 5. Tu plati iný hodnotiaci systém. Aký? To tu snáď nie je nutné rozoberať. Každý má slobodnú voľbu, môže si vybrať ako bude žiť ten svoj vlastný život. Žime ho preto tak, aby sme sa ráz, keď pride čas zúčtovania, nemuseli za svoj prežitý život hanbiť.

Mária Krotká

Suspenzia kňaza a jej následky

Katolická cirkev má svoj vlastný právny zákonník (pre Rimskokatolícku cirkev je to predovšetkým Kódex kanonického práva, ktorý promulgoval Ján Pavol II. v roku 1983 a pre Východné katolické Cirkev je to Kódex kanonov Východných cirkví, ktorý vydal ten istý Svätý Otec v roku 1990 a viaže, okrem iných východných katolických cirkví na svete, aj Gréckokatolícku cirkev na Slovensku). Do rámca cirkevného zákonníka patrí aj Trestný právny poriadok, aby som to povedal zrozumiteľne a vyhol sa latinským názvom.

Suspenzia sleduje nápravu kňaza, ktorý spáchal delikt

Suspenzia je cirkevným cestom (lat. *suspensio*, slov. *suspenzia* – porov. kán. 1332 Kódexu kanonického práva, latinsko-slovenské vydanie, Bratislava 1996, str. 497), ktorý sa výlučne udeľuje klerikom (klerikmi sú biskupi, kňazi a diakoni – kán. 1009 KKP 1983) za spáchanie trestného činu, resp. deliktu, ktorý spočíva v porušení cirkevného trestného zákona alebo trestného prikazu. Suspendovaný kňaz má zakázané vykonávať úkony posvätcovania (vysluhovanie sviatosti a svätenín), vyučovania a riadenia (porov. kán. 1333 KKP 1983) až na niektoré výnimky (napr. vyslužiť sviatosť zmierenia nebezpečenstve smrti ďumu, kroju potrebuje súrne prijať). Ide o tzv. *medicinalny trest*, čiže taký, ktorý sleduje nápravu vinnika. Ak sa vinnik polepší, zmení, po vykonaní príslušného pokánia a kajúcnosti, nadobúda právo na odpustenie trestu a cirkevná vrchnosť je poviná mu odpustenie udeliť.

Suspendovaný kňaz už nehovorí v mene Cirkev, nehlásia evanjelium z poverenia Cirkev a Cirkev za jeho činnosť už nenesie zodpovednosť! Nijaký kňaz suspendovanému kňazovi neudeli rozhrešenie okrem prípadu nebezpečenstva smrti; nedovoli mu slúžiť sv. omšu a ani vysluhovať ostatné sviatosti a sväteniny.

Odpýkávacie tresty

Okrem toho Cirkev má aj *odpykávacie tresty*, ktorých cieľom je náprava škôd, ktoré utrpelo cirkevné spoločenstvo spôsobením trestného činu. V prípade odpykávacieho trestu vinník nenadobúda právo na odpustenie trestu a odpustenie trestu závisí od úsudku cirkevnej vrchnosti. Niektoré odpykávacie tresty sú vymenované v kán. 1336 KKP 1983. Najčažším odpykávacím trestom pre klerika z hľadiska Cirkev je prepustenie z klerického stavu, ktorý sa udeľuje za mimoriadne závažné cirkevné delikty. Aplikácia trestu nastupuje po zistení spáchania deliktu súdnou cestou (cirkevným súdom) alebo administrativnou cestou (miestnym ordinárom).

Kňazom navždy

Žiada sa zdôrazniť, že kňaz nikdy neprestáva byť kňazom, lebo kto raz prijal platnú kňazskú vysviacku, je navždy kňazom a nikt (ani cirkevná vrchnosť) ho jeho kňazstva nemôže ontologicky pozbaviť (je to náuka Cirkev). Cirkevné tresty sú preto iba jednoduchou právnym úkonom cirkevnej vrchnosti pre vinníka sú zákazom vykonávať všetky alebo niektoré určené kňazské úkony. Pre ostatných veriacich sú výzvou, aby od takéhoto kňaza neprijimali kňazské služby.

Snímka: archív redakcie

Delikty kňazov proti šiestemu Božiemu prikázaniu

V kán. 1395, § 1 KKP sa uvádzia, že klerik žijúci v konkubináte alebo inom vonkajšom hriechu proti šiestemu Božiemu prikázaniu, má byť potrestaný suspenziou. A v § 2 toho istého kánona sa hovorí, že klerik, ktorý by sa dopustil deliktu proti šiestemu Božiemu prikázaniu násilím alebo exhibičným spôsobom alebo s osobou mladšou ako 16 rokov, má byť potrestaný nielen suspenziou, ale aj ďalšími spravodlivými trestami nevynimajúc ani prepustenie z klerického stavu.

Bolesti Cirkevi

Ale aby som nechovoril iba rečou kánonov, chcem povedať ďalej niečo živé a praktické. Kauzy niektorých kňazov obvinených z rôznych deliktov sa nás ako veriacich dotýkajú dosť bolestne. Napokon nech kňaz už z akéhokoľvek dôvodu zanechá kňazskú službu, alebo žije životom, ktorý

nie je v súlade s jeho poslaniem v zmysle cirkevnej disciplíny, vždy sa nás to bolestne dotýka. Ale na druhej strane považujeme za dôležité pripomenúť, že súčasné médiá sú presýtené erotikou a nahotou. Preto považujeme za správny postoj kardinála Hoyosa, prefekta Kongregácie pre klerikov z Vatikánu, ktorý po vypuknutí škandálov reagoval v tom zmysle, že súčasný svet je presýtený erotikou, ktorú šíria aj médiá, predovšetkým televízia, čo Cirkev hodnotí ako nepriaznivý vplyv na život spoločnosti vôbec (koľké rodiny sa rozpadávajú, manželia zlyhávajú, deti sú sirotami žijúcich rodičov) a iste nemá to priaznivý vplyv ani na život kňazov.

Nová evanjelizácia kňazov

Na druhej strane vnímame túto skutočnosť aj v tom zmysle, že situácia nútí cirkevnú vrchnosť, zvlášť vaticánske úrady a aj jednotlivých biskupov, venovať zvýšenú pozornosť kňazom. Konajú sa porady (napr. Svätý Otec si predvolal

kardinálov USA), dávajú sa ponaučenia (napr. kardinál Giovanni Battista Re, prefekt Kongregácie pre biskupov v homilií pre biskupov Talianska načrtol „ideál“ biskupa ako starostlivého otca svojich kňazov), konajú sa duchovné aktivity a výzvy, aby kňazi užívali často prostriedky Božej milosti (kardinál Hoyos, prefekt Kongregácie pre klerikov: list z 5. mája t.r.: slávnosť B. Srdca ako deň posvätcovania kňazov), vznikajú komisie pre stálu formáciu kňazov a podobne. Starostlivý diecézny biskup si bude vziať svojich kňazov, dbať o ich telesné a duševné zdravie, modliť sa za nich, poučať ich, povzbudzovať, napomínať, vziať si spôsob ich života, podať pomocnú ruku včas a teda prísť do farnosti aj neoficiálne a dokonca aj na niekoľko dní, zviažť tam, kde sa ukazujú určité fažkosti (porov. spominaný list kardinála Hoyosa z 5. mája tohto roku). Isteže, má to konáť sám a osobne, ale sám by to všetko určite nezvládol, preto potrebuje aj pomocníkov, ktorých si vyberie a poverí náležitými kompetenciemi. Cirkevný trest je žiaľ už tým posledným bolestným, ale nevyhnutným krokom, ktorému cirkevná vrchnosť musí niekedy pristúpiť.

Možnosti potrestaného kňaza

Suspendovaný kňaz sa z hľadiska vieri a večnej spásy dostáva do veľmi fažkej situácie z hľadiska vlastnej spásy, lebo mu Cirkev odopícta prijímanie Božej milosti prostredníctvom svätosti, zvlášť svätoosti zmierenia. Ale trestom Cirkev nikoho nemá v úmysle posielat do zatratenia. Suspenzia má za cieľ nápravu kňaza, jeho obrátenie a pokanie. Ak to kňaz urobí, diecézny biskup ho od trestu oslobodi.

Niekedy sa suspendovaný kňaz dostane do životnej situácie, ktorú už nemôže zmeniť (napr. pokúsi sa o civilné manželstvo, má deti). Ale aj vtedy môže konať pokanie a úprimne požiadajť Svätého Otca, aby mu udelil dišpenz od manželskej prekážky svätoej vysviacky a od záväzku celibátu. Ak mu to Svätý Otec udeli, kňaz sa môže v kostole zosobásiť a žiť životom kresťanského laika. V súčasnej dobe je prax taká, že Svätý Otec spravidla neudeľuje dišpenz a oslobodenie od celibátu kňazovi, ktorý nedosiahol štyridsať rokov. Dosiahnutím uvedeného veku sa predpokladá, že kňaz už dospel k tomu, čo chce a že jeho životný stav sa už stabilizoval.

Modlitby za kňazov

Nemôžeme zakončiť tento príspievok prosbou o modlitby za kňazov. Nikdy sa nebudeme môcť dosť zavdať tým veriacim, ktorí sa za svätoť a vernosť kňazov pravidelne modlievajú. Nech teda Pán obdarí svoj ľud dobrými duchovnými pastiermi, ktorých si Boží ľud vyprosi od Pána vo svojich úprimných modlitbách. Pane, daj nám kňazov, daj nám dobrých a svätých kňazov!

Ján Duda

Liturgia a osobná modlitba

Ako som už naznačil v minulom čísle, je rozdiel medzi osobnou modlitbou a spoločnou modlitbou počas liturgie svätej omše. To aký význam má liturgická modlitba, je predmetom tohto článku.

Všetci vieme, že pri modlitbe ide o dialóg medzi Bohom a ľovekom. Niekoľko by mohol namieť, modlitba ako modlitba, netreba v tom robiť rozdiel. Pri spoločnej liturgickej modlitbe je potrebné uvedomiť si niekoľko jej charakteristických vlastností. Liturgia nie je modlitbou jednotlivých veriacich a nejde ani o modlitbu osobnú. Práve naopak, ide o činnosť spoločenstva, zhromaždenia, Cirkvi. Je to modlitba tých, ktorí sú účastní na svätej omši a spolu prežívajú bojomstvo obety eucharistického Krista. Do tejto činnosti je zahrnutá aj osobná modlitba každého zúčastneného.

Osobná modlitba je zvyčajne priamo zamieraná na naše storosti a nádeje, často aj napriek tomu, aby nás viedla k stretnutiu s Bohom. Liturgická modlitba z takejto pozicie nevychádza, a preto môžu vznikať v niektorých ľudí fažkost, stotožníť sa s ňou. Stáva sa nám, že niekedy sa liturgické texty priečia s našou momentálnou náladou alebo životnou situáciou. Napríklad ja mám chut tančovať a tešíť sa a liturgia mi predkladá slová žalumu: „Zmiluj sa Bože nado mnou pre svoje milosrdenstvo..., vedomý som si svojej neprávosti a svoj hriech mám stôle pred sebou.“ (Ž 51,1-5) Alebo naopak, chválu žalumu 150: „Chváľte Pána v jeho svätyni, chváľte ho na jeho vznešenej oblohe,“ a ja som práve rozčitený a schopný iba plakat.

Aj keď prekonávame rôzne situácie, neznamená to, že liturgia nemá nič spoločné s našim životom. Jej sila a krásu spočíva v tom, že môže meniť nás život. Ono je tá, ktorá nás vyrhuje z každodennej viednosti o pozýva do spoločenstva lásky. To je aj jeden z významov kresťanských sviatkov Vianoč Či Veľkej noci. Liturgia nás vyzýva, aby sme podali ruku druhým, aby sme „sa rodovali s rodujúcimi a plakali s plačúcimi.“ (Rim 12, 15) Vďaka Bohu a druhým ľuďom sa dejú veci, ktoré rozširujú nás obzor. Lepšie povedané, liturgia ukazuje, čím sa nás všedný život môže stať v kontakte s Ježišom. Je nám ponúknutá k tomu, aby viedla nás život stále ďalej a ďalej – do večnosti.

Cyril Hamrák

Nech ťa nasledujú z lásky

Pane Ježišu, ako si jedného dňa povolal prvých učenikov, aby si ich urobil rybarmi ľudi, tak opakuj aj dnes svoje sladké pozvanie: „Pod a nasleduj ma!“

Daruj mladým chlapcom a dievčatám milosť ochotne odpovedať na tvoj hlas!

Podporuj v apostolských námaħach našich biskupov, kňazov, zasvätené osoby.

Daj vtrvalosť našim seminaristom a všetkým, ktorí vtrvalo uskutočňujú ideál života úplne zasväteného tvojej službe. Prebud v našich spoločenstvach misionársku horlivosť.

Pošli, Pane, robotníkov do svojej žatvy a nedovoľ, aby ľudstvo zablúdilo pre nedostatok pastierov, misionárov, osôb zasvätených službe evanjelia.

Maria, Matka Cirkvi, priklad každého povolania, pomáhaj nám odpovedať „ano“ Pánovi, ktorý nás volá spolupracovať na božom pláne spásy. Amen.

Ján Pavol II.

Pripodobňovať sa Kristovi

Rozhovor s odorinskym kaplánom Branislavom

Mgr. Branislav Kožuch sa narodil v 27. júna 1978 v Kežmarku Jaroslavovi a Margite, rod. Vidovej. Má dvoch súrodencov, brata Rastislava - štastne ženatého očca dvojročného syna a sestru Miroslavu, ktorá študuje na Hotelovej Akadémii v Kežmarku. Od roku 1984 navštievoval základnú školu v Poprade a po jej ukončení v roku 1992 nastúpil do Gymnázia Dominika Tatarku v Poprade. Po maturite si podal prihlášku na Teologický inštitút RKCMF UK v Spišskom Podhradí, ktorý absolvoval tohto roku.

Nedávno ste prijali knazskú vysviacku a určite máte ideu o tom, ako pôsobiť v Cirkvi v dnešnej dobe. Aj keď je vaša pastoračná činnosť ešte len vo vývoji, načo chcete klášť dôraz pri ohlasovaní evanjelia a v osobnom živote?

Idee o tom, ako pôsobiť v Cirkvi v dnešnej dobe? Myslim, že na definovanie idey určujúcej základný smér pôsobenia knazov je potrebné opýtať sa niekoho iného ako som ja. Mojom osobnou snahou, ktorú vkladám do všetkého, čo robím, však je, aby som bol uprostred tohto nášho sveta skutočne budovateľom - a nie ničitcom - Božieho kráľovstva. A sv. apostol Pavol v jednom zo svojich listov takto piše: „Nikto nemôže položiť iný základ ako je už položený a nim je Ježiš Kristus.“ Pripodobňovať sa Kristovi - srdcom i duchom a samozrejme zostať v tomto úsili vždy človekom v duchu slov, ktorými rektor Skyčák varovne pripominal bohoslovcom: „Abyste sa nestali čudákmi!“, je teda pre mňa tým najdôležitejším. Tak totiž môžem dôfať, že moju pastoračnú činnosť - zahrnujúcu ohlasovanie evanjelia neoddeliteľne spojenú s osobným životom - bude charakterizovať autenticosť a vhodnosť užívania každého prítomného okamžik.

Ako „čerstvý“ mladý knaz máte možnosť ovplyvniť aj mladú generáciu, ľudí, ktorí sú nádejou pre Cirkvę a svet. Čo je podľa vás dôležité vstupovať mladým ľuďom do súdcov, aby sa stali naozajstnými osobnosťami v duchu evanjelia?

Ak vám môžem trochu protirečiť, tak si dovolim tvrdiť, že možnosť ovplyvňovať mládež majú nielen mladí, „čerství“ knazi, ale i naši starší a skúsenejší „kolegovia“. Ba vefakrát - z objektívnych i subjektívnych príčin - je práve ich formačný vplyv na mládež výraznejší ako naš. Dokazom toho sú mnohé naše farnosti. No ja - ako mladý - považujem za veľmi dôležité a potrebné ukázať svojim rovesníkom - predovšetkým cez svoj osobný životný štýl, že evanjelium sa dá žiť i dnes a že životom podľa evanjelia

človek nič cenné a hodnotné nestráca, o nič nie je ukratený, ba skôr naopak - to, čo takýmto spôsobom života získa, ďaleko preváži všetky „straty“. Žiť evanjelium - alebo lepšie, jeho duch absorbovaný do životných podmienok nášho sveta - dáva skutočne životu kvalitu, ktoré ho robia neobvyčajným, a tak ho robia životom, čo sa naozaj oplatí žiť, životom, ktorý právom možno nazývať „život“.

V dejinách Cirkvi a sveta je plno ľudskej životov hodných nasledovania. Je pre vás niektorý z nich blízky a oslovujúci?

Pravdu povediac, je veľa svätcov, ktorí ma čímsi zo svojho života inšpirovali a ktorých osobné čnosti by som si chcel osvojiť, no spomedzi nich všetkých asi najviac vyniká blahoslavený Ján XXIII., vlastným menom Angelo Giuseppe Roncalli. A prečo? Pre jeho veľké, každého milujúce srdce, pre jeho bezprostrednosť, preto, že mal rád žarty - a rád si uľahoval aj z iných, no vždy v rámci prípravnosti... A mohol by som menovať ešte veľa jeho osobnostných atribútov, ktorými si získal moje srdce - jednoducho preto, že vždy zostal človekom, majúc nielen svoje čnosti, ale i slabosti - človekom, ktorý mal srdce vždy na správnom mieste.

V seminári ste prežili šesť rokov. Je to dosť dlhá doba na formáciu ľudskej osobnosti. Dnešní knazi by sa mali formovať pre potreby tejto spoločnosti, ktorá prežíva jedno z fažív období uvoľnenosti a sama potrebuje byť formovaná. Myslite, že vás seminár dostatočne pripravil na túto nešťatkú úlohu?

Pri fcnoménickej seminárskej formácii sa príliš často zabúda na to, že jej neoddeliteľnou súčasťou predstavujúcou - podľa mňa - viac ako 50%-ný podiel z celej formácie, je autoformácia. Otázka o dostatočnosti seminárskej formácie je preto otázka smerujúca predovšetkým k osobnému prístupu k vlastnej osobnosťnej formácií. Hoci, samozrejme, nemožno tým zláhať významnosť a dôležitosť prostredia semi-

nára a formácie bohoslovcov zo strany predstavených. Na ich adresu mi však v tejto chvíli prichádza na myseľ Ježišov prísľub: „Ja som s vami po všetky dni...“, takže dôverujúc Božej prozreteľnosti a Božiemu záujmu o svoj ľud a svojich knazov, niesť sa tu čoho „báť“. A v hodnotení môjho osobného prístupu k formácii prežaruje dôvera, že „God will never lead you, where his grace cannot keep you“ (Boh ta nikdy nebude viesť tam, kde by ta nemohol podržať svoju milosťou.) A navyše formácia predsa nekončí knazskou vysviackou...

Knáz je a vždy bol aj nositeľom kultúry a vzdelania. Dnes, sa nám doslova podsúvajú orientálne kultúry Východu a na druhej strane nás diači kultúra konzumizmu zo Západu. Pevný hlas knaza je preto nezastupiteľný. Ako si predstavujete proces kultúrneho ozdravovania spoločnosti?

Bude stačiť, keď poviem, že moje pocitky v tejto súvislosti veľmi добре vystihuje čínske príslovie: „Kto ide k prameňom, musí ísť proti prúdu“. „Ísť k prameňom“ tu znamená vrátiť sa k človeku, k prvotnej ľudskej dôstojnosti, aby človek sám seba nedegradoval, ale väžil si každého človeka - i seba samého. A „íšť proti prúdu“ chce zase obrazne naznačiť ťažkosť presvedčiť dnešného človeka, že uspokojenie zmyslov (na čom stavia tak spiritualita orientálnych kultúr ako aj západný konzumizmus) neznamená uspokojenie človeka. Veď človek je predsa viac ako iba zmysly!!! A preto v hlbke duše túži a vždy bude túžiť po čomsi alebo komsi viac ako mu vteravo ponúkajú filozofie nechliadiace na človeka ako na celok, ale len na jeho „časti“. A predsa ešte jedna krátká poznámka: Pri tomto procese ozdravovania nemožno ignorovať špecifiku slovenskej kultúry a sľapo preberať metódy iných kúrov sveta možno i dobre osvedčené. Lebo práve v rešpektovaní špecifickosti slovenskej mentality sa ukryva spôsob, ako nám Slovák porozumie najlepšie.

zhováral sa
Cyril Hamrák

Pokoj a dobro

To najlepšie, čo môže otec urobiť pre svoje deti, je milovať ich matku

Tento pekný výrok nás vovedie do uvažovania o tejto téme.

To je prvé, na čo má muž myslieť, keď chce plnšie prežívať svoje životné povolanie: *byť otcom*. Bdiť nad pravdou, že manžel a manželka sú si najblížší znamená bdiť nad svojím životným šťastím. Sú si bližší než ktorokolvek na svete. Manželovi je manželka dôležitejšia než práca a povolanie a pre ňu je dôležitejší on ako varenie, riadenie alebo práca a povolanie. Sú si bližší ako ktorokolvek na svete. Jemu je ona dôležitejšia než priatelia a on je pre ňu dôležitejší ako priateľky či iní ľudia. Ba jeden pre druhého musia byť dôležitejší ako vlastné deti. Nech to dá najavo aj takýmto detailom: keď sa otec vracia domov, pri prichode vyobojíma najprv manželku, až potom deti. Mame je najblížší otec a otcová mama. Manželky sa často dopúšťajú chyby, že pri narodení dieťaťa uprednostňujú bábätko pred manželom. Stanú sa dieťaťu bližšími ako manželovi. Dieťa sa stane stredobodom života – a muž sa začne cítiť ako na viedajšej kolaji. Často je to pričina i väznejších nedorozumení. *Byť jedným neznamená zanedbať deti, ale vytvoriť pre nich to najlepšie prostredie*. Byť dobrým otcom rodiny znamená s láskou sa staráť o túto jednotu. Byť jedným telom okrem telesnej jednoty a spojenia znamená aj to, že dva ľudia sa delia o všetko. Nielen o svoje telá, nielen o hmotné vlastníctvo, majetok, ale aj o svoje cítenie, myšenie, radosť, žalost, o svoje nádeje i obavy, úspechy i nezdary. Byť jedným telom aj dušou i duchom, a predsa ostatným rozdielnymi ľuďmi. To je najvnútornejšie a najhlbšie tajomstvo manželstva a predpoklad šťastnej rodiny.

Láska k manželke ako matke, ako aj láska k deťom sú pre muža prírodenou cestou k pochopeniu a uskutočňovaniu svojho otcovstva. Taktôž muž tu na zemi robi zjavný Božie otcovstvo a je povolený na to, aby zabezpečoval harmonický rozvoj všetkých členov rodiny. Je veľmi dôležité uvedomiť si to, lebo hlavne naše spoločenské podmienky ľahko privádzajú otca k určitému odstupu od rodiny alebo aspoň k jeho menšej účasti na výchove. Otcovia odchádzajú za prácou, neraz sú celé rýždne vzdialení od rodiny. Samu skúsenosť učí, že otcova neprítomnosť spôsobuje psychické a mravné poruchy, ako aj väzneťaťosť v rodinných vzťahoch. Nedá mi, aby som vám nesprostredkoval list jednej manželky svojmu manželovi v čase, keď bol vzdialý od rodiny:

„Ako mi chýba a ako mi chýba, že sa nemôžem s Tebou pozohvárať o mnohých veciach! Celý uplynulý rok bol vyplnený samými rozlúčkami. Stále si odchádzal. Myslím, že sme spolu doma nestrávili ani jediný pokojný týždeň. Bud nás súrili niejaký termín, alebo sme sa pripravovali na cestu. Len práve na to sme malí najmenej času, aby sme žili. Dnes popoludní som videla, ako žiarili okná na samom vrchu vysokého domu, keď sa ich dotkli ľuve zapadajúceho slnka, ako zlato – ich odraz ma skoro oslebil. Myslela som, že takto to býva, keď sme krotkí a pokorní a dovolíme Kristovi, aby nás osvetil cez okná našej duše a myslala som, že takto je to i vtedy, keď ja môžem byť úplne jedno s Tebou telom, myšľou i dušou. Toto je určité premenenie. A pretože som pocitila túto radosť, zatúžila som po nej. Dáva mi to silu prenášať všetky skúšky našho

každodenného života. Táto skúsenosť úplnej jednoty mi bola odoprená medzi Tvojou predposlednou a terajšou cestou. Moje srdce bolo čoraz ľažšie. Tašie až natočko, že som ho sotva uniesla. Preto som Ta tentoraz veľmi nerada pustila preč z domu. Keď teda pracuješ, prosím Ta, pamäтай, že všetky tieto nádeje a túžby, ktoré nemôžu byť vyhorené z môjho vnútra, sú zahrnuté v Tvojej práci. Sú ako horiacia obec, čo robi čas plodnejším nielen pre Teba, ale aj pre Tvoju manželku. Toto nie je list nárekov a sťažnosti. Je to jednoduché chápanie skutočnosti. A pre mňa toto chápanie znamená, že môžem kráčať ďalej s jasnejším srdcom. Ďakujem Ti, že ma vždy vypočúješ. Teraz môžem opäť vykročiť a ísť vpred. Môžem ešte viac čakať na stretnutie s Tebou.“

Okrem otcov, ktorí viac menej absenčujú v rodinnom živote, sú aj prípady otcov, ktorí panovačne, vojensky uplatňujú svoju autoritu. Toho sa treba chrániť. Zo slabých detí to urobí ľudí zakrnutých a usilujaných, ktorí sa nevedia v živote dobieť. U opačných pováh to urobí ľudí agresívnych a vzpurných, ktorí sú svojím radikalizmom v stálom rozpore s okolím. Rozkazovať treba čím najmenej. A keď sa už rozkazuje, je potrebné dohliadnuť na splnenie rozkazu a pochváliť. Svojvoľné rozkazovanie bez pochvaly – to neposlušnosť detí priam provokuje. V období do 6 rokov si dieťa vytvára pojem otca. Na otcovia záleží, či dieťa spozná Boha ako Otca milujúceho, milosrdného... Skúsenosť hovorí, že ti ľudia, ktorí prežili dcisťo bez lásky, sa vo väčšine prípadov vyvijajú v ľudi bezcimých, tvrdých, až ukrutných. Láska vzbudzuje lásku. Milovaný sa stáva milujúcim. Láska je to najdôležitejšie, čo človek potrebuje k životu.

Ján Budzák

Reportáž z NETWORKU

„Sv. Pavol apoštol by dnes zrejme písal maily...“

Posledný augustový týždeň sa uskutočnil 5. formačno-vzdelávací seminár pre kresťanských novinárov v Bratislave pod názvom NETWORK SLOVAKIA. Bola na ňom zastúpená aj naša redakcia. Program bol veľmi bohatý a pestrý.

STREDA, 28. 8.

Vo večerných hodinách sa postupne schádzame v Kňazskom seminári na Kapitulskej ulici, kde budeme spolu tráviť nasledujúci zvyšok týždňa. Niektorí sme sa už poznali z minulých stretnutí, iní boli noví. A hoci šlo o stretnutie ľudí rôznych povolaní, spájalo nás to spoločné „povolanie“ - laická kresťanská novinársčina.

ŠTVRTOK, 29. 8.

Spoločná ročná omša. Vdp. Marián Gavenda nás vo svojom príhovore povzbudzuje v laickom apoštoláte na poli kresťanskej žurnalistiky. Pri rozbori úryvku z evanjelia vyzdvihuje viackrát slovičko HNEď. Nečakal, ale zapojil sa do čítania evanjelia HNEď. Toto slovko si HNEď privlastňujeme a stáva sa jedným z klúčových momentov tohto stretnutia.

Popoludní sa už delíme na 2 sekcie. Grafikov si vzal pod patronát p. Zúbek z novín TREND. Publicisti vŕtajú dopoludnia Elenu Čapajovú, redaktorku časopisu Slovensko. Neobýčajný šarmom a duchovnou hlbkou nás uvádzajú do problematiky tvorby interview. Nie je to také jednoduché.

Io sa naoko zdá, pútavo nám rozpráva o svojich dlhorocných redakčných skúsenostach, počas ktorých sa mala možnosť „pozorovať“ s osobnosťami zo Slovenska i zo zahraničia. Používajú pritom citát M. Rúfusa: „Mládenca bavia studne, kym muž hľadá prameň.“ A aplikuje ho na zreleho novinára, ktorý má v rozhovore hľadať ľovek prameň.

Popoludní nás už nechávajú tvoriť samých. Prítom nás usmerňuje a s láskou kritizuje. Sme jej vďační. Odovzdáva nám i kúsok seba. Ako tvrdí: „Jedinečné, čo si môžeme vzájomne darovať, je teplo a bohatstvo vzťahov.“

PIATOK, 30. 8.

Po rannej sv. omši, na záver ktorej nám udelil svoje novokňazské požehnanie Anton Ziolkovský zo SNV, sa náhlime na dve laičové konferencie. To, čo vidíme v TV

v mimoriadnej atmosfére sa nám zrazu javí bežne a všedne. Popoludní máme písaf z laičoviek komentár. Ako sa to píše, príde vysvetliť Ján Füle, hovorca pána prezidenta.

Účastníci seminára a ich hostia

Snímka: archív autorky

Pride? Do poslednej chvíle sa nevie. Zdá sa, že množstvo povinností mu to neumožní. Je 13.30. Predsa prichádzajú. Pri komentovaní našich napísaných komentárov je k nám konštruktívne kritický. Racionalná publicistika sa vyznačuje vecnosťou. Máme s tým problém. Ako kresťanskí novinári dávame väčší priestor citom a emocionálnej tvorbe. Máme sa čomu učiť. Jedným z jeho hesiel je „byť tam, kde sa čosi deje, prý a vo faktoch presný.“ Je to novinárske krédo, pretože ešte stále je členom Syndikátu slovenských novinárov. Hoci vyzeral unavené, tvrdil, že toto sedenie bolo preňho relaxom.

SOBOTA, 31. 8.

Svätá omša v Blumentáli. Tentokrát aj s kniatom syna Michala Dytterta – tiež člena Networku. Dopoludnia sa objaví vo dverách pre nás Spišiakov známa tvár – vdp. Juraj Splichlák zo Šp. Kapitule. Vo svojich príhovoroch zdôraznil význam médií a zvlášť internetu. Často cituje pápeža Jána Pavla II. a jeho výzvu k účasti kresťanov v médiách. Prezentuje dokumenty Cirkvi – encykliky Cirkvi a internet a Etiku a internet (sú dostupné v katolických predajniach).

Popoludní prichádza Rado Pavlik, spravodajca z laičovej agentúry SITA. Učí nás

spracúvať a písaf správy. Večer nás už čaká bohatá diskusia. Všetci sa tešíme na hostia. Prišli: vdp. Marián Gavenda (séfredaktor Katolických novín), Milada Dobošová a Terézia Kolková (redaktorky Katolických novín) Andrea Eliášová (redaktorka časopisu Zdravie), Barbora Tancárová (redaktorka SME), Michal Dytter (žurnalistika v TA3), Peter Hajnala (KBS a Lumen), vdp. Ladislav Vrábel (kniaz určený pre pastoračiu väzňov). Diskusné fórum sa týkalo tém etiky a angažovanosti Cirkvi v médiách, ale i poslania farských periodík.

NEDEĽA, 1. 9.

Sv. omšu slúžil vdp. J. Splichlák. Odňašame si z nej povzbudenie pre prácu kresťanských novinárov. Lúčime sa. Hodnotíme seminár. Sme radi, že i vo

svetských médiách sú zastúpení ľudia, ktorí uprednostňujú morálku a etiku pred brakom. Majú to súčasť fažké „byť vo svete a nebyť zo sveta“. S úsmievom spominame i na pestrý kultúrny program. A hovoríme sme radi, že sme sa stretli. Opäť sme sa utvrdili v tom, že to, čo robíme, je dobré a potrebné. Podávanie patrí predovšetkým Terezie Kolkovej a Rasťovi Hamráčkovi, ktorí to organizačne zvládli na výbornú.

Milí farisci, odovzdávame vám pozdravy a povzbudenie od kresťanských novinárov. Berme význe médiá a ich mienkovomu silu. A nebojme sa ich podporovať. Aj tie miestne. Zapájajme sa. Ak to nebudeť možné, kresťania, a nebudeť vriďať morálku, etiku a presadzovať pravdu a spravodlivosť do lače, rozhlasu a TV, chopia sa toho veľmi rýchlo tým, ktorým nič nie je posvätné. Celkom nás zaplavia bulvárne vysielania a lač, v ktorých vnímateľný a mudy ľovek vidí povrchosť a plyšosť. Pre kresťanského novinára je iste do určitej miery vzorom aj sv. Pavol. S troškou humoru povedané, ak by žil v dnešnej dobe počítačov, istotne by písal Rimonom, Korinfanom, Efesianom... niesiel listy, ale aj maily internetom.

Monika Hodnická

Pokoj a dobro

pôvodná tvorba

Milí čitatelia, na tejto stránke chceme dať priestor pôvodnej tvorbe. Istotne sa v každej farnosti nájdú ľudia, ktorí majú blízko k literatúre. Sme presvedčení, že i u nás je to tak. Ak máte teda tvorivého ducha a píšete počiu alebo prózu, zašlite nám svoje dielka a podeľte sa s ostatnými o radosť z tvorby. Na začiatok sme vybrali príspevky našich vzdialenejších prispievateľov. Veríme, že vo vás prebudia odvahu na pisanie a uverejnenie. Svoje práce môžete písť aj pod pseudonymom. Tešíme sa na spoluprácu.

PETER KUBICA
(zo zbierky *blusznice*)

*slovia(k)
som slovák
čo to znamená?
nie je to žiadna zámena
nevravím iba slová

tak znova
hlásim sa k tejto krajinie
nie ja som tomu na vlnie
že iným kolom v boku

alebo trňom v oku
leží a prezíva
krajina snažíva
so (svoj)ráznym ľudom*

*rosenie
mrholí kvapky rosy
ktoré si v srdci nosí
clivota odveká

rosou nás ráno budí
hladajme v sebe ľudí
nájdeme ľoveka*

(Čadca, autor (26) je germanista, literát a učiteľ)

VLADIMÍR PAVLÍK

Dve-tri slová o slove

(ako prejav laudácie mladým autorom)

Ak je slovo vypovedaná myšlienka, čo je potom básen? Je to slovo vykúpané v pravde – potom má nárok na život. Byť básnikom, to je osud. Slovo je ozvena našej duše. Slovo má silu, ono oslovouje, poteší, rani. Oživuje... Slovo má mnoho podob. Je to typicky ľudské, ale i božské. Slovo je nástroj v rukách Božích. On povedal slovo, vesmír ožil. Božie slová sú Duch a život. A keď nastala plnosť času, „slovo sa telom stalo.“ Na svet prišiel Boh Syn z Boha Otca – Ľaska. So slovom treba narábať s citom, opatrnne, lebo je od Boha. Vypovedané slovo letí a nevráti sa späť. Najsilnejšie sú jednoduché slová. A najhlbšie slová sú nevypovedané. Niekoľko najviac poviem v milčaní. Slovo je krehké. Zo slova musí vyzárať ľaska, preciterná a čistá. Vždy treba najprv myslieť a potom utvoriť slovo. Všetko sa vysloví nedá. Niečo si nechávame do rozhovoru, keď budeme v Božom náruči. Tam si priniesieme všetky básničky i tie nenapsané a prepísané ich na radosť, slovo po slove v spoločenstve s Božím Slovom.

(Čadca, autor je lekár, publicista a pedagóg)

ANDREA JANOTKOVÁ

Prepáč

*Prepáč, že nejdem podľa tvojho plánu,
Prepáč, že spôsobujem ti ďalšiu ranu.
Prepáč tiež mojej nestabilnej duši,
Aj hriechu, čo signál k tebe často ruší.
Prepáč ožranom ich zvláštne dôvody,
Prepáč manželom smutné rozvody.
Prepáč neviestkam ich nízke rozkoše,
Aj srdcu, čo odpustiť chce – ale nemôže.
Prepáč matkám, čo sa nimi nikdy nestali,
Prepáč otcom, čo vlastným deťom mená nedali.
Odpustí hadovi, čo vupustil smrtonosný jed,
Odpustí tým, čo z vlastnej vôle opustili tento svet.
Prepáč tým, čo mená storaké ti dávajú,
Odpustí tým, čo len mamomu zháňajú.
Prepáč tým, čo duše majú prázne,
A mne odpustí prosím moje smutné básně.*

(Nové Zámky, autorka je redaktorkou Farského spravodajcu)

EVA KYJANICOVÁ

Tak chod a ži!

*Neklop na vraké časy spomienok,
nesnaž sa chytíť húfy myšlienok,
nepláč za rokmi snívania,
never smiešnym sklamaniám.*

*Zachyľ sa šnárok nádeje,
pozri, pred peklom nebo je,
obleč si rúcho ľoveka,
viera nie je zbraň praveká.*

*Dotkní sa tónov obety,
duch lásky skutky posvätí,
a srdce samo šeptne tí:
„Tak chod a ži!“*

(Klokočov, autorka (17) je študentkou strednej školy)

JÁN DUBOVSKÝ

Blízkodalekosť

*Občas ďaleká blízkosť,
občas blízka dalekosť,
je medzi ľudmi host.
Ako je to medzi nami?*

*Stále neviem ani,
či a kým je pozvaný?
či už spoločník je stály?*

*Ked' chcem byť blízko,
drží ma od Teba,
blízkosť daleká.*

*Ked' musím byť ďaleká,
drží ma – hoc ďaleká,
blízkosť túžba ľoveka...*

(autor (26) je redaktor časopisu Rozsievac v Častej)

PAVLÍNA KUŽMOVÁ

Pohŕdanie

Poznáte pohŕdavý úsmev?

Ja áno.

*Je to ten najhorší,
aký ľudské pery vytvorila.*

Poznám pohŕdanie.

*Ostane po ňom len prázdro
v duši.*

*A to, čo cítite, je srdce, ktoré
besne buší.*

(autorka (16) je študentkou strednej školy, Čadca)

Organová škola

- Od septembra opäť pokračuje v markušovskej farnosti vyučovanie hry na organ. Úlohu učiteľa po docentovi Akimjakovi prevzal ThDr. Rastislav Adamko, riaditeľ Organovej školy v Klčove.

Pastoračné návštevy

- Na prvý piatok mesiaca augusta (2. augusta) vykonal pastoračnú návštevu v Markušovciach spišský pomocný biskup a generálny vikár Mons. Štefan Sečka. Pri sv. omši, ktorú slúžil o 19,00 hodine vo farskom kostole, povzbudil prítomných veriacich vo vieri. Po sv. omši sa s miestnej farou stretol aj s knazmi z blízkeho okolia.

Odpustové slávnosti

- V nedele 11. augusta sa konala odpustová slávnosť Nanebovzatia P. Márie v Lieskovanoch. Slávnostnú sv. omšu slúžil Mons. Štefan Sečka.
- V nedele 8. septembra sa konala odpustová slávnosť Narodenia P. Márie v Tepličke. Slávnostnú sv. omšu o 11,00 hodine celebroval dp. Roland Gerat, kaplán zo Spišskej Novej Vsi.

Nariadenia biskupskeho úradu

- Dekreťom spišského diecézneho biskupa Mons. Františka Tondru bol suspendovaný bývalý markušovský kaplán dp. Tomáš Majerčák k 1. septembru 2002. Dp. Majerčák pôsobil v Markušovciach v rokoch 1997 až 1999 a spišský biskup ho potrestal za tvrdošíjné porušovanie trestného cirkevného kanona 1395 § 1 Kódexu kánonickejho práva, ktorý pre Rimskokatolícku cirkev vydal Svätý Otec Ján Pavol II. v roku 1983.

Výlety

- V júli sa uskutočnil výlet markušovského spevokolu, organizoval ho bohoslovec Cyril Hamrák.

• 21. augusta mládež našej farnosti zavítala na 4 dni do Kokošoviec. Mládež sa počas cesty do opálových baní zastavila aj na Červenickej fare.

Výlet zorganizoval Cyril Hamrák spolu s tamojším diakonom dp. Jozefom Spišákom.

• V auguste zorganizoval bohoslovec Janko Rimbala výlet pre markušovských mini-trantov. Mini-tranti navštívili mesto Svit, kde pôsobi markušovský rodák vdp. Ján Čuchran, ktorý ich ubytoval na svojej fare.

Výavo: Naša mládež na fare v Červenici, ktorú navštívila počas výletu v Kokošovciach.
Snímka: Júlia Kalafutová

Stavebné práce vo farnosti

- 12. augusta začali práce na sanácii vonkajšej omietky farského kostola v Markušovciach. Projekt vypracoval Ing. arch. Marián Goč z Ružomberka a počita aj so zavedením drenážnych rúrok pod základom kostola. Odborný dozor vykonáva Pamiatkový úrad a Ing. Michal Dinič z firmy Trinex.

Snímka: Júlia Kalafutová

• Po slávnosti Nanebovzatia P. Márie došlo k sanácii budovy bývalej školy v Tepličke, ktorá bola situovaná pri filiálnom kostole v Tepličke a v poslednej dobe už iba chátrala. Asanáčné práce vykonal PD Smižany v spolupráci s veriacimi Tepličky.

• Farský úrad Markušovce, ktorý spravuje aj filiálu Lieskovany, dal vypracovať projekt plynovej pripojky k filiálnemu kostolu v Lieskovanoch. Účelom vybudovania pripojky je zabezpečenie teplotovania kostola v Lieskovanoch počas bohoslužieb v zimnom období.

• V druhej polovici augusta bola v dvoch miestnostiach na fare v Markušovciach utrobená nová podlaha. Po jej dokončení boli obidve miestnosti vybierané.

Milí kamaráti!

Je tu čas šípiek, holých haluzí, suchých tráv, nebo je modré s vetrom studeným ako ľad, no niekedy sa ukáže aj „zubaté“ slniečko. Už ste sa iste rozbehli naplno aj v škole. Dlhé jesenné večery sú ako stvorené na hranie, dobrú knihu či modlitbu.

Ozaj, kamaráti, vieme sa modliť? Modlitbou sa zhovárame s našim dô-

verným priateľom, s našim najlepším priateľom. Je ním sám Pán Ježiš.

Okrem modlitieb, ktoré už poznáte, môžete sa modliť aj vlastné modlitby, ktoré sú rovnako hodnotné. Veď Ježišovi môžeme všetko odovzdať – naše starosti v škole či dome, naše myšlienky, plány, dokonca aj tajomstvá, o ktorých nevie nikto.

Našou modlitbou Boha oslavujeme, prosíme, no a rozhodne mu nezábudajme podakovať. Či nemáme za čo? Za každý Boží dar, za ráno, nový deň, za rodičov, ktorí nám darovali život, priateľov, prírodu plnú zázračkov.

Dievčatá a chlapci, veríme, že každý z vás si čas na modlitbu naozaj nájde, že sa prostredníctvom nej zbližíte s úžasným kamarátom, ktorý tajomstvá neprezradi, všetko vypočuje a určite pomôže. S dôverou sa k nemu obráťme.

Milé deti,

pred nami je október, kedy si zvlášť uctievame našu nebeskú matku a orodovnicu, Pannu Máriu, preto nezabudnime na modlitbu sv. ruženca. Prostredníctvom neho môžeme získať mnoho milostí. Sv. ruženca sa bude dotýkať aj naša súťaž.

Vaša úloha do budúceho čísla

Ak nájdete, kto sa ako a čo riad modlí, dostanete koniec výroku pápeža Leva XIII.: „Ruženec Panny Márie je najlepším prostriedkom na dosiahnutie dvojakého cieľa: dobre sa modliť ...“

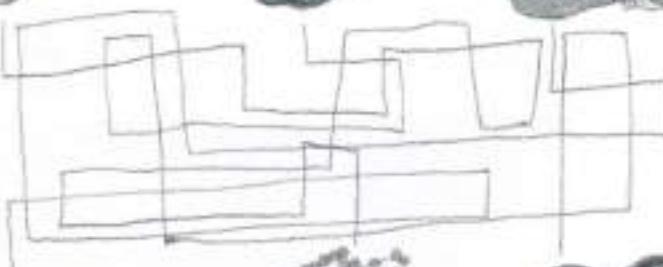
1.

2.

3.

Podakovanie za úrodu

/Milan Rúfus/

Dnes boli naši v kostole dákovať Bohu za úrodu.

Že to, čo máme na stole, hrrial slniečkom a dal mu vodu.

Teraz Ti, Bože, dákujem
Za úrodu, čo v lese rastie.
A čo tam dáva Tvoja zem
Pre detskú radosť, detské štasticie.

Jahody, trnky, maliny,
oriešky, hríby... Z dávien času
tam deti chodia za nimi
a ako ovečky sa pasú.

Deti a vtáctvo nebeské.
Veď je to všetko z Tvojho rodu.
Aj veverička na lieske
bez slov sa modli za úrodu.

A Ty počuješ každú tvár,
Tebe aj nemý prehovori.
A ako dobrý hospodár
nasýtiš všetky Tvoje tvory.

Kamaráti,

napište nám, ako sa najradšej modlite, čo sa modlite vy. Čo sa vám na modlitbe páči. Alebo máte nejakú modlitbu, ktorú ste si sami vymysleli? Môžete sa s ňou podeliť a poslať nám ju do redakcie. Radi ju zverejníme a odmeníme.

Stránku pre deti pripravila Adriana Lazorová

reportáž z prázdnin

Milí čitateľia, leto je za nami a nám neostáva už nič iné, len si zospomínať na spoločne prežité chvíle, ktoré sme strávili na výletech s mládežou našej farnosti. Chceme sa podeliť aspoň o kúsok zážitkov a atmosféry, ktorú sme vytvorili pri všetkých tých akciách.

Výlet markušovského spevokolu

18. júl 2002

Farma Hradisko

Hore: Otočkom z kopyta poznačený mladý muž, ktorý sa nevzdal a na kobylku aj tak vysadol.

Vľavo: Markušovský spevokol s majiteľom farmy a Jasnou, kobylkou, ktorá nás všetkých povozila.

Dole: Priprava chutného kotlíkového guláša. Niektorí pomáhali, iní oddychovali a ostatní sa prizerali.

Snímky: archív autora

Tohtočné prázdniny sme odštartovali výletom markušovského spevokolu do krásneho prostredia farmy Hradisko. Slnečné júlové ráno naznačovalo vydarený deň, a tak sme v dobrej nálade nastúpili do autobusu, ktorý nás vylezlíkalo pri farme. Nás program začal jej prehliadkou. Najväčšiu radosť a očakávanie však mala prínešť slúbená jazda na koni. Po upratení moštole, vyčesani a osedlani nádhernej bielej kobyly Jasny sa to všetko začalo. Každý z nás si to vyskúšal na vlastnej koži a na chrbe vysokého koňa si vychutnal pôžitok a pocit z jazdy na tomto ušľachtilem zvierati. Všetko prebehlo bez problémov, až na posledného azdychtivého z našich radov, ktorý si vychutnal aj zapájených kopancov od kobyly, ktorá začínala byť trochu nervózna zo silnejúceho slnka a dotieravých komárov. Otočkom z kopyta poznačený mla-

dý muž sa však nevzdal a na tretíkrát na koňa vysadol, vyhýbajúc sa pritom dráhe letu jeho nôh. Nakoniec sa vozil najdlhšie a my ostatní sme mu mohli len závidieť.

Po tomto neobvyklom zážitku sme sa presunuli do nedalekého lesa, kde sa nám pán Andrej Šofranko s priateľmi postaral o oheň a pripravil výborného gulášu, za čo mu ešte raz úprimne ďakujeme. Medzičasom sme sa pustili do laptopových a spoločenských hier. A potom to prišlo: Slávnostný nástup s ešusmi pri kotle a prijemná vôňa v každom z nás vyvolala obrovskú chut' do jedla. Keď už každý čakal len na povel, ktorý by znamenal uspokojenie jeho základnej ľudskej potreby - nasýtenia sa, stola sa neočakávaná vec. Namiesto želania dob-

rej chuti znel lesom pokrik zútalstva: „Vráťte to do kotle a utekajte sa skryť!“ Áno, prekvapilo nás neželaná búrka a mladí speváci si chtiac nechtiac nocvičili cezpočný beh vyhladovaných partizánov o útek do bezpečného úkrytu. Naštastie prudký lejak sa spustil

až po obsadení bunkra, v ktorom sme strávili asi dve hodinky pri jedle, tárancinkach a spoločnej zábave. Keď sa počasie umúdrilo, to už nastal čas nášho odchodu. Po podakovaní sa za prívetivé prijatie na farme sme sa podobrali do blízkeho Hrhova a odšiel späť domov.

Pokoj a dobro

Reportáž z prázdnin

Mládežnícky výlet

21. - 24. august 2002

Kokošovce pri Prešove

Mládežnícky výlet sa uskutočnil v dňoch od 21. do 24. augusta v malej dedinke Kokošovce pri Prešove. Skupina dvadsaťich mladých ľudí sa ubytovala na fare, ktorá nám bola úplne k dispozícii. Dobrosrdečnosť tohto kraja sa prejavila hned potom, ako sme dorazili. Na faru sa začali zbiehať niektorí Kokošovčania a prinášali nám patraviny, len aby sme sa u nich cítili dobre. Bolo to naozaj pekné gesto, ktoré si určite zapamätá každý z nás. V prvý deň bola v programe prehliadka okolia a večer sa išlo opekať. Posedenie pri ohni doprevádzala hra na gitaru a spev, ktorý vytváral priateľskú atmosféru. Dobrú náladu zabezpečoval maskot našej výpravy (neželal si byť menovaný, my všetci však vieme, a koho ide...), ktorý v každom čase a priestore dával všetkým tak milo a pubertálne na známosť, že jemu patrí svet. Druhý deň sme skôr vstali, pretože sme boli dohodnutí na prehliadke opálových baní. Najprv sme si zložili veci na fare v Cer-

venici, kde nám dučovný otec Peter rozprával celú plejádu jeho pastoračných zážitkov. Potom sme sa spolu s ním vybrali do bane. Ti menej praktickí z nás sa tam vybrali v plážovom oblečení a obuvi očakávajúc príjemnú česlu po vydĺžených chodníkoch už nefunkčnej bane. Prekvapenie a zmrazenie našich očakávaní nastalo po tom, že sprivedca poznamenal, že v bani je teplota okolo 3°C, vlhko, klzko, tma a netopiere. Rozdelili sme sa preto na dve skupiny s tým, že po návrate si požiadame potrebné oblečenie a čo bolo ešte horšie, mali sme si vymeniť aj obuv. Zážitkom pre nás bolo už len samotné navliekanie sa do plážov a výbroje [vid. foto] potrebnej na ten „jednoduchý“ zostup. Počas hodinovej prehliadky bane sa „plážová“ skupina psychicky pripravovala na výmenu oblečenia, ale sprevádzala ju pri tom perfektom nálada s kúskom

Pred rozchodom do prešovských ulíc sme sa ešte stihli odfotografovať. Potom sa už každý rozbehol nakupovať.

Snímka: archív autora

štipľavého humoru. Po úspešnej expedícii sme sa pobrali späť na faru, kde nás čakala príprava obeda. Jelenie medailónky veľmi chutnali a neostaalo po nich ani stopy. Nasledovala ešte prehliadka miestneho chrámu, kde sme sa pomodlili ruženec a cesta späť na kokošovskú faru. Tretí, záverečný deň sa niesol v znamení kultúry. Vybrali sme sa do Prešova a navštívili gréckokatolícku katedrálu, v ktorej nám tamojší diakon vysvetlil podstatné prvky východnej liturgie a symboliky. Pozreli sme si aj sarkofág otca

biskupa Gojdica a prešli sme do chrámu sv. Mikuláša, z ktorého veža bola vidieť celý Prešov ako na dlani. Po tejto kultúrnej vložke niektorých čakalo kúpalisko a druhých ešte precíznejšia prehliadka prešovských zákutí a potom kurz varenia, pri ktorom sa všetci zúčastnili dobre bavili. Ti romantickiešie naložení z nás sa večer vykúpali v priečade na Sigorte, no potom sme sa už všetci streli pri rozlúčkovej vatre a plní zážitkov vychutnávali čaro pekného večera.

„Plážová“ skupina v plnej zbroji pripravená na cestu do podzemia.

Foto: J. Kalafutová

Miništranský výlet

28. - 30. august '02

Svit

Miništranský výlet sa uskutočnil v dňoch od 28. do 30. augusta. Naši bohoslovci spolu s miništranským „manšaftom“ navštívili mestu Svit, kde ich ubytoval nôj markušovský rodák vdp. Ján Čuchran. Počas troch príjemných dní novštívili miestnu plaváreň, zašli si ná túru do Vysokých Tatier a aj keď ju nedokončili, mali obrovský zážitok z toho, že ich zlialo práve v Tatrách. Dominantným športom pre našich chlapcov je futbal. Ani tento výlet sa neobliekal bez miniturnaja, pri ktorom sa riedne vybídzali. Dlhé letné večery trávili pri ohni a až na malé nehody v kuchyni (poznáte to, chlapci sú len chlapci) si všetci výlet pochvalovali.

Cyril Hamrák